

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt MAP rozvoje vzdělávání pro SO ORP Čáslav III

r. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0019811

Zápis ze setkání Pracovní skupiny pro rozvoj čtenářské gramotnosti a k rozvoji potenciálu každého žáka s názvem Poviš mi to?, které se konalo dne 17. 3. 2022 v 16:00 s Ester Starou

Přítomni: viz. prezenční listina

Setkání uvedla Mgr. Petra Kobelová z MAP Čáslavsko. Hostem dnešního setkání a hlavním přednášejícím Ester Stará.

Na úvod proběhlo seznámení účastníků.

Paní Stará navázala shrnutím současného stavu výslovnosti a komunikačních dovedností u dětí. Uvedla sebe jako spisovatelku, sociální pedagožku a logopedku, zároveň učitelku v inkluzivní škole. Nastínila, že se dnes bude zabývat převážně rozvojem komunikačních dovedností a to jak u dětí českých, tak u cizinců, vzhledem ke geopolitické situaci. Děti až ze 40 % vstupují do základní školní docházky s evidentní vadou řeči. Další důležitou věcí ale je, že děti neumějí formulovat myšlenky a otázky, což je pro ně velice těžké.

Osnovovou celé dnešní přednášky budou knihy Ester Staré, které vytvářela společně se svým manželem ilustrátorem. Jde o úzkou spolupráci na materiálu, který je možné zároveň ověřit v praxi paní Staré.

První knihou k rozvoji komunikačních dovedností je kniha Poviš mi to? Verbální hry/aktivity, které lze použít: volný řetěz asociací, kterým si děti rozšíří slovní zásobu, zde byla startovním slovem „bota“. Následuje brainstorming na téma „Vánoce“. K Vánocům můžeme vytvářet další brainstormingové asociační řady na základních smyslech: chuť (alkoholová, spálená, sladká...).

Další knihou je „Žvanda a Melivo“. Dá se s ní pracovat podle toho, s jakým dítětem konkrétně pracujeme. I s mladšími, předškolními a strašícími dětmi: škála je široká (stupňování, homonyma...), na tento fakt ale děti neupozorňujeme, mělo by to vyplynout samo, ideálně na to přijde dítě samo.

Ve škole paní Staré dělají pro budoucí prvňáky školu nanečisto, tím si rychle ověří, jak na tom děti jsou a jaké jsou jejich slabiny, na ty se pak ve školním roce cíleně zaměří.

Cvičení na předložkové vazby. Díky němu se dají objevit dysgramatismy. Jde se po bílé čáře. Ukazuje, jak na tom děti jsou.

Protikladná slovesa: zhasnout x rozsvítit, přistát x vzlétnout atp. Ustálená rčení se dají využít i na druhém stupni: mít na různých ustláno. Kniha obsahuje i komiksy. Jejimi součástmi jsou prázdné bubliny, kterými děti učíme formulovat myšlenky, mluvení postav.

Nauč Edu abecedu. Ideální a užitečná i pro děti se znalostí azbuky. Vizualizace c – citron. Obtahování „céček“ v motanici – grafo-motorické cvičení. Fonematické cvičení – vyhledávání slov, která začínají na písmenko „c“. Hledání rozdílů u obrázků – nutné vést děti i formulování celých vět. Další šikovné cvičení – co mají tyto dvě věci stejné, v čem se liší.

Mařenka už říká Ř. Minimálně dvoustránka na písmenko. Obsahuje básničky se zvýšenou četností hlásky. L se dobře procvičuje v minulém čase: Co všechno Helenka uklidila v pokojíčku, než odešla do divadla. Popisuje obrázky. U diferenciací tupých sykavek si pomůžeme tím, že dětem řekneme, že se stalo kouzlo a všechny věci se zmenšily – ze žáby je žabička atp.

Edice Albi tužky. Tyto knížky jsou rozvíjejícími pomůckami, nenaučí samy děti vyslovovat.

Koho sežere vlk. Reaguje na klasické pohádky. Obsahuje malované čtení s výběrem ze dvou možností. Dále i dvojstranu, ve které děti hledají, co do pohádky nepatří.

Šedík a Bubi. Je i pro nečtenáře. Genetická metoda není vhodná pro děti, které mají ve čtení deficit. Vysázená fontem Dyslexie, designoval ji holandský grafik, který byl sám dyslektik.

Pro začínající čtenáře je fajn i kniha Ó, ó, ó vajíčko! Součástí je i dramatizace na CD v podání Marthy Issové a Beaty Hlavenkové. Milostný příběh ze života hmyzu. Na závěr jsou i informace z oblasti hmyzu.

Škodová: Čeština pro malé cizince.

Encyklopedie pro předškoláky. Ideální do školek. Vychází ze straší knihy Náš svět, kterou v Albi aktualizovali. Dokáže zrcadlit spoustu věcí, které jsou pro nás užitečné při poznávání toho, jak dlouho se dokáže dítě soustředit, jakou má slovní zásobu atp.

Největší přání. Vznikla ve spolupráci s Člověkem v tísní. Globální témata v knize, použít jako vstup k tématům. Témata by se promítala do příběhů. Témata: migrace, dárek, rodinné vztahy atp. Téma jinakosti: Kde to jsme, co to je? K příběhům jsou perfektně zpracované listy. Metodika je volně a zdarma ke stažení na Člověk v tísní, projekt Varianty. Na jednoduchém příběhu se dá aplikovat 12 témat.

V anglické, české a ruské verzi: Pracovní sešit – záměrem bylo seznámit děti s tvrdostmi tužek a kresbou. Vstupujeme do světa kresby.

Knihy pocitů. Každému pocitu jsou věnovány 4 dvojstrany. Knížka spíše pro školy než pro MŠ. Pro děti, které nechtou dobře sociální situace.

Na závěr Ester Stará představila různé hry, které jsou vhodné pro rozvoj komunikačních dovedností (viz příloha).

Následovala diskuze.

Zápis zpracovala:

Mgr. Petra Kobelová, vedoucí PS pro rozvoj čtenářské gramotnosti